ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr. A42687307

AA43-1192-14/7

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Rīgā

2014. gada 12. martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:

tiesnese referente V. Zommere,

tiesneses S. Gintere un M. Osmane

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „RDN" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2007. gada 13. novembralēmumaNr. 19/40029 atcelšanu, sakarā ar Valsts ieņēmumu dienesta apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2010. gada 12. jūlija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] No 2007. gada 7. marta līdz 2007. gada 4. jūnijam Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID vai atbildētājs) veica SIA „RDN" (turpmāk – pieteicējs) pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) auditu par laika periodu no 2004. gada 1. marta līdz 2005. gada 31. decembrim un uzņēmumu ienākuma nodokļa (turpmāk – UIN) auditu par 2004. un 2005. gadu, sastādīts audita pārskats Nr. 23-2007-078.

2007. gada 4. jūnijā pieņemts lēmums Nr. 13.2.-16.1./6438 par audita rezultātiem, ar kuru pieteicējam uzlikts pienākums papildus samaksāt budžetā nodokļu maksājumus Ls 29 478,09, tai skaitā PVN Ls 1166,94 un soda naudu Ls 1166,94, kā arī UIN Ls 15 976,65, soda naudu Ls 7988,32 un nokavējuma naudu Ls 3179,24 apmērā.

Izskatījis pieteicēja sūdzību, VID Vidzemes reģionālās iestādes direktors ar 2007. gada 6. augusta lēmumu Nr. 4.-8./9462 (ar 2007. gada 16. augusta labojumiem Nr. 4.-12./9814) apstrīdēto lēmumu par audita rezultātiem atcēla daļā par papildus aprēķināto UIN Ls 1047,09, soda naudu Ls 526,54 un nokavējuma naudu Ls 164,97, bet atstāja negrozītu daļā par papildus aprēķināto PVN Ls 1166,94 un soda naudu Ls 1166,94, kā arī UIN Ls 14 929,56, soda naudu Ls 7461,78 un nokavējuma naudu Ls 3014,27.

VID ģenerāldirektors, izskatījis pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu, ar 2007. gada 13. novembra lēmumu Nr. 19/40029 (turpmāk – Lēmums) apstrīdēto lēmumu atstāja negrozītu.

[2] Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums par Lēmuma atcelšanu, kurā norādīts turpmāk minētais.

[2.1] Pieteicējs saņēmis kokmateriālus no SIA „SDS Meži Serviss" (kontaktpersona – /pers. E/), SIA „SDS Forest Team" (kontaktpersona – /pers. G/) un SIA „RM Serviss" (kontaktpersona – /pers. H/), kā arī dīzeļdegvielu saņēmis no SIA „Next Oil" (kontaktpersona – /pers. I/). Saņemtos bērza finierklučus pieteicējs realizējis un realizāciju iekļāvis Peļņas vai zaudējumu aprēķinā, ko VID neapstrīd. No SIA „Next Oil" saņemto dīzeļdegvielu pieteicējs izmantojis saimnieciskās darbības (ar PVN apliekamo darījumu) nodrošināšanai, proti, kravas automašīnām, kas pārvadā bērza finierklučus. VID neapstrīd, ka pieteicējs minētās preces ir saņēmis

un ir izmantojis saimnieciskās darbības nodrošināšanai, bet tiek apšaubīts fakts, ka preces nopirktas no rēķinos norādītajām personām.

[2.2] Ja pieteicējs nebūtu nopircis kokmateriālus no rēķinos norādītajām personām, realizēto kokmateriālu apjoms būtu ievērojami mazāks. No pieteicēja grāmatvedības programmas izdrukāto preču piegāžu izrakstiem par 2004. un 2005. gadu redzams, ka visi iepirktie kokmateriāli ir realizēti. Ievērojot principu, ka nevar pārdot to, kas nav bijis, pieteicējs uzskata, ka bērza finierkluču iepirkšanas izmaksas var atskaitīt kā ar saimniecisko darbību saistītas izmaksas, nosakot ar UIN apliekamo ienākumu.

[2.3] VID rīcība ir pretrunā ar VID administratīvo praksi pārbaudāmajā laika periodā, ko apstiprina VID 2004. gada 27. janvāra vēstule Nr. 15.102/1982 par nodokļu audita pārskata noformēšanas nepilnībām. Atbilstoši minētajā vēstulē norādītajam, ja audita laikā iegūtā informācija liecina, ka reāli prece ir bijusi un tā ir realizēta, tad darījuma rezultātā izrakstītajos nodokļu rēķinos norādītā PVN summa nav atskaitāma no budžetā maksājamās summas, jo nav pamata uzskatīt, ka prece saņemta no PVN apliekamās personas, taču nodokļu maksātājam ir tiesības iegādātās preces uzrādīt izmaksās.

[2.4] 2005. gada 29. jūlija vēstulē Nr. 15.10.2/20616 VID mainījis savu nostāju, norādot, ka preču piegāde un preču realizācija ir divi dažādi darījumi, līdz ar to VID nav pamata izdevumus par precēm (pakalpojumiem) noteikt uz aprēķina pamata saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" $23.^2$ panta otro daļu. Ja VID ir konstatējis, ka preces faktiski ir saņemtas un realizētas, taču nav identificējams preču piegādātājs, tad izmaksas ir jānosaka uz aprēķina pamata atbilstoši likuma „Par nodokļiem un nodevām" 23. pantam vai $23.^2$ panta otrajai daļai.

[2.5] Finanšu ministrija paudusi viedokli, ja, izvērtējot lietas faktiskos apstākļus un pārbaužu laikā gūtos dokumentus un pierādījumus, tiek konstatēts, ka konkrētais darījums ir noticis, bet tā attaisnojuma dokumenti nav atzīstami, tad tā vērtība nosakāma kā darījumam ar saistītu personu, jo faktiskie apstākļi norāda, ka ir notikusi vienošanās par preces piegādi.

[2.6] Pieteicējs bērza finierkluču saņēmis no pavadzīmēs norādītajām personām un tos pārdevis. Pieteicējs nezināja un nevarēja zināt par darījumu partneru prettiesiskajām darbībām, un nav veicis nekādas saskaņotas darbības nodokļu samazināšanas nolūkā.

[2.7] Ja VID rīcībā ir ziņas, ka kāds nodokļu maksātājs izvairās no nodokļu samaksas, VID ir pienākums uzsākt nodokļu auditu, kā arī piemērot citas normatīvajos aktos paredzētās sankcijas. VID Vidzemes reģionālās iestādes Madonas nodaļa 2005. gada 16. novembrī veikusi tematisko pārbaudi Nr. 895 par savstarpējo darījumu salīdzināšanu ar SIA „Next Oil", pārkāpumi nav konstatēti. Pieteicējs uzskata, ka tādējādi VID jau ir pārliecinājies par darījumu ar SIA „Next Oil". No SIA „Next Oil" pieteicējs iepirka degvielu vairumā un uzglabāja to degvielas cisternā. Degvielas izsniegšana no cisternas SIA „RDN" kravas automašīnām notika, pamatojoties uz „Degvielas limitkarti". Izlietotā degviela norakstīta, pamatojoties uz Kravas automobiļa ceļazīmēm.

[2.8] Lēmumā nav skaidrots, kā pieteicējam bija jāiegrāmato darījumi, kurus VID apšauba. Tā kā preces ir nopirktas un par tām ir samaksāts, darījumi bija jāuzrāda Peļņas vai zaudējumu aprēķinā, kā arī jāiekļauj UIN deklarācijā.

[2.9] Darījuma laikā pieteicēja darījuma partneri bija aktīvi PVN maksātāji, pavadzīmes izsniegtas VID. 2004. un 2005. gadā pieteicējs uzpirka kokmateriālus, publicējot sludinājumus laikrakstos. Kokmateriālu piegādātāji kontaktējās ar pieteicēja amatpersonu /pers. J/. Pieteicēja darbinieki – /pers. K/, /pers. L/ un /pers. J/ devās uz vietas mežā, novērtēja kokmateriālu kvalitāti un noteica attiecīgā sortimenta cenu. Visos darījumos, par kuriem veikts nodokļu uzrēķins, kokmateriālu saņemšanas vieta bija pie piegādātāja ceļa, pieteicējs pārvietoja kokmateriālus ar savu transportu uz savām krautuvēm, par ko noformētas stingrās uzskaites kokmateriālu pavadzīmes – rēķini.

[2.10] Pieteicējam nav iespēju pārbaudīt sadarbības partneru dokumentāciju un sniegto informāciju. Pieteicējs nevar tikt vainots par citu personu veiktu prettiesisku rīcību. Kokmateriālu tirdzniecības starpniecības darījumos, kad pircējs (šajā gadījumā pieteicējs) kokmateriālus pārvadā ar savu transportu, starpniekam nav vajadzīga ievērojama materiāltehniskā bāze.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2010. gada 12. jūlija spriedumu pieteicēja pieteikums apmierināts. Spriedums pamatots ar šādiem apsvērumiem.

[3.1] 2005. gada 26. jūlija preču pavadzīmē – rēķinā (turpmāk – PPR) naftas produktiem (degviela) Nr. 205824 norādīts, ka preces nosūtītājs ir SIA „Next Oil", bet saņēmējs SIA „RDN". Ziņas par preci – dīzeļdegviela 15 000 litri. Preces cena Ls 6973,80 (tai skaitā PVN Ls 1063,8).

VID SIA „Next Oil" darbībās nekādus pārkāpumus nav konstatējis. Lietas materiālos ir VID Rīgas nodokļu administrācijas Kurzemes rajona nodaļas 2010. gada 26. aprīļa sniegtā informācija par SIA „Next Oil", no kuras izriet, ka laika periodā no 2005. gada 1. janvāra līdz 2005. gada 31. decembrim SIA „Next Oil" darba attiecībās bija trīs darbinieki: /pers. O/, /pers. P/ un /pers. I/. Tātad ir bijuši darbinieki, kas nodrošina uzņēmuma darbību. Pieteicējs izsniedzis saviem transportlīdzekļiem degvielu, kura tika iepirkta no SIA „Next Oil".

SIA „Next Oil" iekļāvusi 2005. gada Peļņas vai zaudējumu aprēķina izmaksās Ls 6483 saskaņā ar SIA „Next Oil" 2005. gada 26. jūlija PPR sērija DH-IX Nr. 205880 par dīzeļdegvielu (15 000 litri).

Lēmumā norādīts, ka degviela vesta ar transportlīdzekli SCANIA P124, valsts numurs DB 6942, piekabe ar valsts numuru F3602, kurš reģistrēts SIA „OVI". Minētā uzņēmuma galvenā grāmatvede /pers. R/ paskaidrojusi, ka SIA „OVI" nav piegādājusi SIA „RDN" degvielu no SIA „Next Oil". Tomēr tiesa atzina, ka tas nenorāda, ka pieteicējs degvielu nav iegādājies. SIA „Next Oil" varēja arī nesniegt patiesas ziņas transportlīdzekļa īpašniekam. Tiesa uzskatīja par svarīgāku apstākli paša darījuma esības faktu.

Tiesas ieskatā lietas apstākļus neietekmē arī tas, ka 2005. gada 19. septembrī uzņēmums pasludināts par maksātnespējīgu, un uzsākta bankrota procedūra, un ka audita laikā SIA „Next Oil" nav atradies ne juridiskajā adresē (/adrese/), ne struktūrvienības adresēs.

[3.2] SIA „RDN" 2004. gada jūlija – oktobra PVN deklarāciju pielikumos par kokmateriālu piegādēm un pakalpojumiem darījumos ar kokmateriāliem iekļāvis kokmateriālu vērtību saskaņā ar SIA „SDS Meži Serviss" kokmateriālu transporta pavadzīmēm – rēķiniem (turpmāk – KTPR) par bērza finierklučiem kopumā Ls 47 255,68 un aprēķināto PVN Ls 8505,98, kā arī iekļāva 2004. gada Peļņas vai zaudējumu aprēķina izmaksās Ls 47 256 (sk. audita pārskata tabulas Nr. 16 un Nr. 48).

VID neatzīst pieteicēja darījumus ar SIA „SDS Meži Serviss" par laika periodu no 2004. gada jūlija līdz oktobrim.

No publiskajā datu bāzē „Lursoft" pieejamajām ziņām izriet, ka laika posmā no 2004. gada 28. jūlija līdz 2004. gada 17. decembrim uzņēmuma valdes loceklis ar paraksta tiesībām bija /pers. S/. Lietas materiālos ir /pers. S/ sniegtie paskaidrojumi VID un liecības. 2005. gada 5. maijā /pers. S/ apstiprinājis, ka ir pašrocīgi parakstījis preču pavadzīmes rēķinus: 2004. gada 28. jūlijs Nr. 074262, 2004. gada 1. decembris Nr. 392001, 2004. gada 3. decembris Nr. 392002, 2004. gada 6. decembris Nr. 392003, 2004. gada 10. decembris Nr. 392004, 2004. gada 14. decembris Nr. 392005. Tomēr par minēto darījumu būtību /pers. S/ paskaidrot nevar. Visus darījumus ar kokmateriāliem veica bijusī SIA „SDS Meži Serviss" amatpersona /pers. E/. Kad /pers. S/ kļuva par uzņēmuma amatpersonu (no 2004. gada 28. jūlija līdz 2004. gada 17. decembrim), viņam personiski uzņēmuma dokumenti iedoti netika. Bet tie tika iedoti viņa paziņām /vārds/ un /vārds/. /pers. S/ tikai parakstīja stingrās uzskaites preču pavadzīmes–rēķinus, atvēra kredītiestādēs norēķinu kontus. Parakstīja bankas čekus par skaidrās naudas izmaksām čeku uzrādītājiem. /pers. S/ paskaidro, ka ir parakstījis apmēram 50 tukšas KTPR. Par saturu, kas tieši tajās tika aizpildīts, nezina. Kad uzņēmums tika pārreģistrēts Uzņēmumu reģistrā uz citas personas, /pers. S/ rīcībā nebija uzņēmuma saimnieciskās darbības dokumenti. /pers. S/ tikai parakstījās par pilnvaru nolikšanu. Visu, kas saistīts ar dokumentu nodošanu citai amatpersonai, kārtoja jau minētās paziņas. Turklāt, reģistrējot SIA „SDS Meži Serviss", /pers. S/ nav pašrocīgi parakstījis uzņēmuma reģistrācijas dokumentus. /pers. S/ bija ar paziņām pie notāra, kur apliecināja viņa parakstu. Par uzņēmuma saimniecisko darbību no 2004. gada 28. jūlija līdz 2004. gada 17. decembrim paskaidrot nevar, jo uzņēmumā bija reģistrēts citu cilvēku iegribas dēļ.

2005. gada 13. maijā /pers. S/ sniedzis liecības krimināllietas Nr. 11240019004 ietvaros. /pers. S/ sniedz ziņas par pazīšanos ar Andreju un Vladimiru un apstākļiem, kādos kļuva par SIA „SDS Meži Serviss" direktoru, un kā pildīja direktora pienākumus.

2005. gada 14. septembrī /pers. S/ sniedzis paskaidrojumu VID, norādot, ka laika periodā no 2004. gada 28. jūlija līdz 2004. gada 16. decembrim saimniecisko darbību uzņēmumā nav veicis. Visus dokumentus, kuros ir atveidots /pers. S/ paraksts, var uzskatīt par faktiski nenotikušiem. /pers. S/ varēja izsniegt pilnvaru /pers. E/ veikt saimniecisko darbību uzņēmuma vārdā. Par visiem darījumiem, kurus veicis /pers. E/, atbild viņš pats.

No /pers. S/ paskaidrojumiem izriet, ka, lai gan viņš nav brīvprātīgi un apzināti vadījis uzņēmumu, tomēr uzņēmuma sadarbības partneriem, tostarp pieteicējam, tas nebija zināms. No /pers. S/ paskaidrojumiem un liecības izriet, ka uzņēmums reālu saimniecisko darbību ir veicis. Tādējādi pieteicējs varēja labticīgi paļauties, ka SIA „SDS Meži Serviss" veic godīgu komercdarbību.

SIA „SDS Meži Serviss" deklarējis kokmateriālu piegādes SIA „RDN" par laika periodu no 2004. gada jūlija līdz oktobrim, kas atbilst pieteicēja deklarētajiem darījumiem. SIA „SDS Meži Serviss" minētajā laika periodā bija darbinieki, tostarp /pers. S/ un /pers. E/. Šāds apstāklis liecina par uzņēmuma spējām sniegt pakalpojumu.

No visiem pieteicēja darījumiem ar SIA „SDS Meži Serviss" laika periodā no 2003. gada 20. oktobra līdz 2004. gada 6. oktobrim VID neatzīst tikai tos darījumus, kad uzņēmumu pārstāvējis /pers. S/. Tomēr uzņēmuma negodprātīgā komercdarbība, tai skaitā, piespiežot /pers. S/ pildīt uzņēmuma valdes locekļa amatu, nevar radīt labticīgajam darījuma partnerim nelabvēlīgas sekas. Ja pieteicējs iegādājies kokmateriālus un pārdevis tos citiem uzņēmumiem, tad izpildās ar PVN atmaksu noteiktais mērķis, proti, ka PVN ir jāmaksā tikai vienreiz un to dara patērētājs.

Tiesa uzskatīja, ka lietas apstākļus neietekmē arī tas, ka SIA „SDS Meži Serviss" VID audita laikā nebija atrodams tā juridiskajā adresē (/adrese/) un struktūrvienību adresēs.

[3.3] SIA „RDN" 2005. gada septembra un oktobra PVN deklarāciju pielikumos par kokmateriālu piegādēm un pakalpojumiem darījumos ar kokmateriāliem iekļāva vērtību saskaņā ar SIA „SDS Forest Team" KTPR par bērzu finierklučiem kopsummā Ls 17 451,61 un aprēķināto PVN Ls 3141,29, kā arī iekļāva 2005. gada peļņas vai zaudējumu aprēķina izmaksās Ls 17 452.

No publiskajā datu bāzē „Lursoft" pieejamajām ziņām izriet, ka no 2005. gada 8. augusta uzņēmuma valdes locekle ar paraksta tiesībām bija /pers. V/.

Lietas materiālos ir SIA „SDS Forest Team" valdes locekles /pers. V/ paskaidrojums, kuros viņa norāda, ka par uzņēmuma amatpersonu kļuvusi pēc trešās personas lūguma 2005. gada augustā. /pers. V/ tajā laikā bijusi bezdarbniece un vēlējusies strādāt. 2005. gada novembrī atradusi apkopējas darbu tirdzniecības centrā. /pers. V/ VID izņēmusi PPR un nodevusi citām personām, pretī saņemot par to atlīdzību. /pers. V/ nav tikusies ar /pers. G/ un viņu nepazīst. Par SIA „SDS Forest Team" grāmatvedības dokumentiem neko nezina. Nevienam nav devusi pilnvaru rīkoties SIA „SDS Forest Team" vārdā, nekādus dokumentus pati nav parakstījusi. Par SIA „RDN" dzird pirmo reizi.

No paskaidrojumiem izriet, kaut arī /pers. V/ nav apzināti vadījusi uzņēmumu un veikusi godīgu komercpraksi, tomēr uzņēmuma sadarbības partneriem tas nebija zināms. Tādējādi pieteicējs varēja labticīgi paļauties, ka SIA „SDS Forest Team" veic komercdarbību godīgi.

No lietas materiāliem izriet, ka SIA „SDS Forest Team" deklarējis kokmateriālu piegādes pieteicējam par laika periodu no 2004. gada septembra līdz oktobrim, kas atbilst pieteicēja deklarētajiem darījumiem.

[3.4] 2005. gada oktobra un novembra PVN deklarāciju pielikumos par kokmateriālu piegādēm un pakalpojumiem darījumos ar kokmateriāliem pieteicējs iekļāva kokmateriālu vērtību saskaņā ar SIA „RM Serviss" KTPR par bērza finierklučiem kopsummā Ls 28 338,46 un aprēķināto PVN Ls 5100,92, kā arī iekļāva 2005. gada Peļņas vai zaudējumu aprēķina izmaksās Ls 28 338 (sk. audita pārskata tabulas Nr. 20 un Nr. 54).

SIA „RM Serviss" veica meža izstrādi atšķirībā no pārējiem diviem uzņēmumiem, no kuriem kokmateriālu iegādes darījumus VID apstrīd.

No publiskajā datu bāzē „Lursoft" pieejamajām ziņām izriet, ka laika posmā no 2005. gada 15. jūnija līdz 2006. gada 21. aprīlim uzņēmuma valdes loceklis ar paraksta tiesībām bija /pers. A0/.

Lietas materiālos ir /pers. A0/ 2006. gada 13. aprīļa VID Finanšu policijas pārvaldei sniegtie paskaidrojumi, ka SIA „RM Serviss" nodarbojās ar starpniecības pakalpojumu sniegšanu un uzņēmumā bez /pers. A0/ bijis revidents un grāmatvedis, kuru vārdus, uzvārdus viņš neatceras. /pers. A0/ norādīja, ka saimniecisko darbību uzņēmumā nav veicis, nevar paskaidrot, kur tā notiek, kā arī neko nevar paskaidrot par bankas kontiem, naudas kustību uzņēmumā. Uzņēmuma saimniecisko darbību veicis /pers. H/, kurš nav uzņēmuma amatpersona, bet kārto ar grāmatvedību saistītus jautājumus.

No paskaidrojumiem tiesa secināja, ka, lai gan /pers. A0/ nav apzināti vadījis uzņēmumu un veicis godīgu komercpraksi, tomēr uzņēmuma sadarbības partneriem tas nebija zināms. Tādējādi pieteicējs varēja labticīgi paļauties, ka SIA „RM Serviss" veic komercdarbību godīgi.

Tiesa uzskatīja, ka lietas apstākļus neietekmē arī tas, ka SIA „RM Serviss" VID audita laikā nebija atrodams juridiskajā adresē (/adrese/).

[3.5] No 2004. gada 1. janvāra līdz 2004. gada 31. decembrim pieteicējs piegādājis kokmateriālus citiem uzņēmumiem kopumā 12 357,636 kubikmetrus par summu Ls 655 430,32, bet no 2005. gada 1. janvāra līdz 2005. gada 31. decembrim pieteicējs piegādājis kokmateriālus kopumā 18 582,208 kubikmetrus par summu Ls 955 551,51. No tā izriet, ka SIA „RDN" ir iepircis kokmateriālus savas saimnieciskās darbības veikšanai ar nolūku pārdot kokmateriālu citiem uzņēmumiem.

Tiesa secināja, ka pieteicējs kokmateriālus ir saņēmis no SIA „SDS Meži Serviss", SIA „SDS Forest Team" un SIA „RM Serviss", kā arī dīzeļdegvielu ir saņēmis no SIA „Next Oil". Saņemtos kokmateriālus pieteicējs realizējis un realizāciju iekļāvis Peļņas vai zaudējumu aprēķinā. No SIA „Next Oil" saņemto dīzeļdegvielu pieteicējs izmantojis saimnieciskās darbības (ar PVN apliekamo darījumu) nodrošināšanai. Kā izriet no publiskajā datu bāzē „Lursoft" pieejamajām ziņām, SIA „RDN" dibināts 1997. gadā un tā pamatdarbības veids ir koksnes un kokmateriālu vairumtirdzniecība. Pieteicējam ir daudzi sadarbības partneri, un daļa no tiem tiek sameklēta, ievietojot sludinājumus laikrakstos, kas ir atbilstoša prakse koksnes un kokmateriālu tirdzniecībā. Tiesa secināja, ka pieteicējs nezināja un nevarēja zināt par tā atsevišķu darījumu partneru prettiesiskajām darbībām. Līdz ar to tiesa atzina, ka pieteicēja labticība ir ietekmējusi tā tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu, jo konkrētajā situācijā pieteicējs ir veicis visas nepieciešamās darbības godīgai komercpraksei.

[3.6] Balstoties uz minētajiem apsvērumiem, tiesa atzina, ka Lēmums nav pamatots un ir atceļams.

[4] Par Administratīvās rajona tiesas 2010. gada 12. jūlija spriedumu VID iesniedza apelācijas sūdzību, norādot šādus argumentus.

[4.1] Atsaucoties uz Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Augstākā tiesa) un Eiropas Kopienu tiesas judikatūru, VID norāda, ka pirmās instances tiesa taisījusi lietas faktiskajiem apstākļiem neatbilstošu spriedumu, kā arī nav piemērojusi tiesību normas, kuras izskatāmajā gadījumā bija jāpiemēro. VID atsaucas uz likuma „Par grāmatvedību" 2. un 7. pantu.

[4.2] Pieteicēja iegrāmatotais SIA „Next Oil" PPR sērija DH-IX Nr. 205880 nepierāda darījuma fakta esību starp pieteicēju un SIA „Next Oil". Tiesa nav analizējusi SIA „OVI" grāmatvedes sniegto paskaidrojumu un nav vērtējusi VID konstatētos apstākļus.

[4.3] Tiesa nepamatoti atzina pieteicēja darījumu faktisko norisi ar SIA „SDS Meži Serviss", SIA „SDS Forest Team", SIA „RM Serviss" un SIA „Next Oil". VID iegūtie pierādījumi attiecībā uz pieteicēja darījumiem ar minētajiem uzņēmumiem norāda uz saimnieciskās darbības fiktīvo raksturu. Apstākļos, kad uzņēmuma vienīgā amatpersona noliedz, ka būtu veikusi jebkādu saimniecisko darbību uzņēmuma vārdā un turklāt nav pilnvarojusi citu personu to veikt, nav pamata atzīt, ka šāds uzņēmums būtu veicis saimniecisko darbību savā vārdā. VID uzskata, ka šādos apstākļos ir secināms tieši pretējais, proti, ka uzņēmuma vārdā ir veikta nelikumīga faktiskajiem apstākļiem neatbilstošu darījuma dokumentu noformēšana. Tādējādi pat tad, ja pieteicējs ir saņēmis rēķinos uzrādītās preces, nav pamata atzīt, ka tās saņemtas no rēķinos uzrādītajām personām.

[5] Paskaidrojumā par apelācijas sūdzību pieteicējs norādījis tādus pašus apsvērumus kā pieteikumā.

[6] Izskatījusi lietu sakarā ar VID apelācijas sūdzību, Administratīvā apgabaltiesa ar 2011. gada 13. oktobra spriedumu pieteikumu noraidīja.

Par Administratīvās apgabaltiesas 2011. gada 13. oktobra spriedumu pieteicējs iesniedza kasācijas sūdzību.

Ar Augstākās tiesas 2013. gada 12. jūnija spriedumu atcelts Administratīvās apgabaltiesas 2011. gada 13. oktobra spriedums un lieta nodota jaunai izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai.

[7] Apgabaltiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 304. panta pirmajai daļai izskatīja lietu rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[8] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus to kopsakarā, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota un pieteikums ir apmierināms.

[9] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307. panta ceturto daļu, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251. panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, un pamatoti secinājusi, ka Lēmums ir prettiesisks, jo lietā esošie pierādījumi nav pietiekami, lai pieteicējam liegtu tiesības atskaitīt priekšnodokli par darījumu ar SIA „Next Oil", kā arī, lai liegtu izdevumus par iegādātām precēm no SIA „SDS Meži Serviss", SIA „SDS

Forest Team" un SIA „RM Serviss" iekļaut saimnieciskās darbības izdevumos.

Administratīvā apgabaltiesa, pārbaudījusi pirmās instances tiesas sprieduma motivāciju, atzīst, ka Administratīvās rajona tiesas sniegtā argumentācija spriedumā ir izvērsta un pareiza, līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307. panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai, un Administratīvā procesa likuma 251. panta piektajā daļā norādītos apsvērumus atkārtoti nenorāda.

Papildus un par VID apelācijas sūdzības argumentiem apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

I

[10] Lietā ir strīds par to, vai pieteicējs ir pamatoti atskaitījis priekšnodokli par darījumu ar SIA „Next Oil" atbilstoši SIA „Next Oil" vārdā izrakstītajai 2005. gada 26. jūlija PPR DH-IX 205880, kuru parakstījis /pers. P/. VID apelācijas sūdzībā norāda, ka pieteicēja iegrāmatotā SIA „Next Oil" PPR sērija DH-IX Nr. 205880 nepierāda darījuma fakta esību starp pieteicēju un SIA „Next Oil". Tiesa nav analizējusi SIA „OVI" grāmatvedes sniegto paskaidrojumu un nav vērtējusi VID konstatētos apstākļus.

[10.1] VID apšauba darījumu, jo pārbaudes rezultātā konstatēts, ka minētajā PPR ir norādīts, ka prece (dīzeļdegviela 15 000 litri) piegādāta ar transportlīdzekli Scania P124 ar valsts reģistrācijas numuru DB 6942 un piekabi ar valsts reģistrācijas numuru F3602, autovadītājs /pers. AD/. Atbilstoši CSDD datiem, minētais transportlīdzeklis bija reģistrēts uz SIA „OVI" vārda. Lietā ir SIA „OVI" grāmatvedes /pers. R/ paskaidrojums, no kura izriet, ka SIA „OVI" nav veikusi PPR norādītās darbības, proti, nav piegādājusi degvielu pieteicējai ar savu transportu. 2004. gada 29. decembrī minētais transportlīdzeklis pārdots SIA „Hansa Līzings". Savukārt PPR norādītais autovadītājs /pers. AD/ 2005. gada 26. jūlijā braucis pa citu maršrutu. Pēc SIA „OVI" grāmatvedības datiem darījumi ar SIA „Next Oil" pēdējo reizi veikti 2004. gada martā (*lietas 3. pielikuma 322. lapa*).

[10.2] Neatbilst patiesībai, ka pirmās instances tiesa nav vērtējusi SIA „OVI" grāmatvedes paskaidrojumu, tiesa to vērtējusi un atzinusi, ka minētais nenorāda, ka pieteicējs degvielu nav iegādājies no SIA „Next Oil", jo darījuma partneris varēja arī nesniegt patiesas ziņas transportlīdzekļa īpašniekam. Apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas secinājumam.

[10.3] Kā izriet no VID pārstāvja gan pirmās instances tiesas sēdē, gan apgabaltiesas tiesas sēdē sniegtā paskaidrojuma, VID nav apšaubījis degvielas iegādes faktu, bet gan to, ka tā iegādāta tieši no SIA „Next Oil" (*sk. Administratīvās rajona tiesas 2010. gada 27. janvāra tiesas sēdes protokola 4. lpp., lietas 1. sējuma 88. lapa; un apgabaltiesas 2011. gada 27. septembra tiesas sēdes protokola 2. lpp.; lietas 1. sējuma 162. lapa*).

No lietas materiāliem, automašīna Scania P124, ar valsts reģistrācijas numuru DB 6942, 2004. gada 29. decembrī pārdota SIA „Hansa Līzings". Tādējādi SIA „OVI" grāmatvedes paskaidrojumā norādītais, ka autovadītājs /pers. AD/, kas ir SIA „OVI" autovadītājs uz šīs automašīnas, attiecīgajā laikā braucis citā maršrutā, vēl nenorāda, ka SIA „Next Oil" nevarētu piegādāt pieteicējam dīzeļdegvielu ar šo transportu, jo SIA „OVI" degvielas piegādes laikā nebija norādītā transportlīdzekļa īpašnieks.

[10.4] Apgabaltiesa pieļauj, ka, iespējams, SIA „Next Oil" degvielas piegādi nodrošinājusi, tiesiski nenoformējot darījumu ar transportlīdzekļa īpašnieku, tomēr no darījuma faktiskas neesības jānošķir gadījumi, kad persona pakalpojumus patiešām saņēmusi no konkrētā darījuma partnera, bez mērķa ļaunprātīgi izmantot pievienotās vērtības nodokļa sistēmu finansiālu priekšrocību gūšanai, pat ja attiecīgais darījumu partneris pakalpojumu izpildi nodrošinājis prettiesiski *(sal. sk. Augstākās tiesas sprieduma lietā Nr. SKA-41/2008 9. punktu)*.

Turklāt pieteicējs norāda, ka tas nezināja un nevarēja zināt, ka transportlīdzekļa izmantošana starp SIA „Next Oil" un transportlīdzekļa īpašnieku, iespējams, nav tiesiski noformēta. VID arī nav norādījis nekādus argumentus, kas liecinātu, ka minētais darījums ir iesaistīts krāpšanā PVN jomā.

[11] VID apelācijas sūdzībā atsaucas uz Augstākās tiesas un Eiropas Kopienu tiesas judikatūru. Apgabaltiesa pilnībā piekrīt, ka šajā gadījumā jāņem vērā arī Augstākās tiesas un Eiropas Savienības Tiesas judikatūras atziņas.

[11.1] Augstākā tiesa, izskatot šo lietu kasācijas kārtībā *(sk. 2013. gada 12. jūnija sprieduma lietā Nr. SKA- 21/2013 9.-12. punktu)*, norādīja, ka jaunākajā Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā izvērstāk skaidrota pievienotās vērtības nodokļa administrācijas un tiesu tālākā rīcība, ja konstatēts, ka darījums faktiski ar nodokļu rēķinā norādīto personu nav noticis. Vienā no pēdējiem nolēmumiem lietā, kurā prejudiciālu jautājumu līdzīgā lietā šai uzdeva Augstākā tiesa, Eiropas Savienības Tiesa, atsaucoties uz 2012. gada 6. decembra sprieduma lietā Nr. C?285/11 *Bonik* 45. punktu un 2013. gada 31. janvāra sprieduma lietā Nr. C?643/11 *LVK – 56* 64. punktu, norādījusi, ka „tomēr, ja nodokļu administrācija no nodokļu rēķina izsniedzēja īstenotās krāpšanas vai pieļauto nelikumību esības izsecina, ka darījums, par kuru ir izrakstīts rēķins un kurš ir minēts, lai pamatotu atskaitīšanas tiesības, faktiski nav noticis, šai administrācijai, lai varētu tikt atteiktas atskaitīšanas tiesības, ir jāpierāda, ņemot vērā objektīvus pierādījumus un nepieprasot nodokļu rēķina saņēmējam veikt pārbaudi, kura tam nav jāveic, ka šis saņēmējs zināja vai viņam bija jāzina, ka minētais darījums ir iesaistīts krāpšanā pievienotās vērtības nodokļa jomā, kas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai" (*sk. Eiropas Savienības Tiesas 2013. gada 28. februāra rīkojuma lietā Nr. C-563/11 Forvards V 35. punktu*). Tātad tas nozīmē, ka pievienotās vērtības nodokļa administrācija nevar apstāties pie konstatējuma, ka darījuma partneris faktiski darījumu nevarēja veikt resursu trūkuma vai fiktīvā rakstura dēļ. Arī tiesa savā argumentācijā nevar ar to aprobežoties.

[11.2] Eiropas Savienības Tiesa apstiprinājusi, ka ar Eiropas Savienības direktīvām noteiktais priekšnodokļa atskaitīšanas sistēmas mērķis ir pilnībā atbrīvot nodokļu maksātāju no pievienotās vērtības nodokļa, kas tam jāmaksā vai kuru tas ir samaksājis saistībā ar savu saimniecisko darbību. Nodokļu maksātāja tiesības atskaitīt priekšnodoklī samaksāto pievienotās vērtības nodokli neietekmē tas, vai pievienotās vērtības nodoklis par agrākajiem vai vēlākajiem darījumiem tika vai netika samaksāts valsts budžetā. Šādas tiesības var tikt liegtas vienīgi tad, ja ir pierādīts, ņemot vērā objektīvus pierādījumus, ka atsaukšanās uz priekšnodokļa atskaitīšanas tiesībām ir bijusi krāpnieciska vai ļaunprātīga. Atsaukšanās uz priekšnodokļa atskaitīšanas tiesībām ir krāpnieciska vai ļaunprātīga, ja nodokļu maksātājs zināja vai viņam bija jāzina, ka izdarīdams pirkumu, tas piedalās ar krāpšanos saistītā ar pievienotās vērtības nodokli apliekamā darbībā. Savukārt nodokļu maksātājs, kurš nezināja vai nevarēja zināt, ka attiecīgo darījumu piegādātājs bija iecerējis kā krāpšanu vai ka cits darījums, kas ietilpst piegādes ķēdē pirms vai pēc nodokļa maksātāja veiktā darījuma, ir saistīts ar

pievienotās vērtības nodokļa izkrāpšanu, nevar tikt sodīts ar priekšnodokļa atskaitīšanas tiesību atteikumu. Ja tas tā būtu, tas pārsniegtu to, kas nepieciešams valsts budžeta interešu aizsardzībai (*sk. Eiropas Savienības Tiesas 2012. gada 21. jūnija sprieduma apvienotajā lietā Nr. C-80/11 un C-142/11 Mahageben 39. – 50. punktu*).

[11.3] No Eiropas Savienības Tiesas judikatūras atziņām Augstākā tiesa secināja, ka Valsts ieņēmumu dienests nevar liegt nodokļu maksātājam tiesības atskaitīt priekšnodokli, pamatojot ar to, ka attiecīgo pakalpojumu vai preču rēķina izsniedzējs vai viens no tā piegādātājiem ir veicis prettiesiskas darbības, bez objektīviem pierādījumiem, kas liecinātu par to, ka attiecīgais nodokļu maksātājs zināja vai viņam bija jāzina, ka darījums, kas pamato tiesības uz atskaitīšanu, bija saistīts ar šā rēķina izsniedzēja izdarītu krāpšanu vai kāda cita tirgus dalībnieka piegādes augšupējā ķēdē izdarītu krāpšanu.

Atteikumu izmantot priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības Valsts ieņēmumu dienests nevar pamatot vienīgi ar nodokļu maksātāja darījuma partnera nelikumīgo vai fiktīvo darbību raksturu, jo tieši dienestam ir pienākums veikt nepieciešamās nodokļu maksātāju pārbaudes (*sk. Eiropas Savienības Tiesas 2012. gada 21. jūnija sprieduma apvienotajā lietā Nr. C-80/11 un C-142/11 Mahageben 62. punktu*).

[12] Attiecinot iepriekšminētos secinājumus uz izskatāmo lietu, apgabaltiesa konstatē, ka VID, liedzot pieteicējam tiesības atskaitīt priekšnodokli par darījumu ar SIA „Next Oil", nav norādījis uz aizdomām par nelikumībām vai nodokļu krāpšanas esību, tāpat nav strīda par degvielas saņemšanas faktu. Tātad konkrētajā gadījumā nav konstatējams ne darījuma mākslīgs raksturs, ne arī juridiskas, ekonomiskas un/vai personiskas saistības starp darījuma partneriem.

[12.1] Attiecībā uz šo darījumu pieteicējs citstarp ir norādījis, ka dīzeļdegvielas piegādi organizēja SIA „Next Oil". Pieteicējs redzēja, ar kādu transportlīdzekli tiek atvesta degviela un pārbaudīja, vai ir pareizi noformēti kravas pavaddokumenti, bet pieteicējam nebija iespēju un arī pienākums pārbaudīt starp SIA „Next Oil" un automašīnas, ar kuru tika veikta dīzeļdegvielas piegāde, īpašnieku vai turētāju noslēgtā darījuma tiesiskumu. Bez tam nav saprotams, kāpēc VID ņēmis vērā SIA „OVI" grāmatvedes paskaidrojumu, ja SIA „OVI" darījuma brīdī vairs nebija transportlīdzekļa īpašnieks. Attiecībā uz VID konstatēto, ka SIA „Next Oil" vārdā varēja rīkoties tikai /pers. I/, bet PPR ir parakstījis /pers. P/, pieteicējs norāda, ka pirms darījuma veikšanas /pers. I/ bija informējis pieteicēju, ka /pers. P/ ir SIA „Next Oil" darbinieks.

[12.2] Tāpat apgabaltiesa konstatē, ka darījuma brīdī SIA „Next Oil" nebija fiktīvs uzņēmums, sabiedrībai bija reģistrēti konti VID, tai bija trīs darbinieki, tai skaitā, /pers. I/ un /pers. P/, kuri darījuma faktu nav noliegu̧ši. Pavadzīmes ir izdotas sabiedrības pilnvarotai personai un darbiniecei /pers. O/. Turklāt no lietas materiāliem izriet, ka pieteicējam ir bijis vēl viens analogs darījums 2005. gada 16. jūnijā (atbilstoši PPR DM-IX 205824, kurā degvielas piegādei izmantota tā pati automašīna un to veicis tas pats autovadītājs – /pers. AD/. Šo darījumu VID nav apšaubījis.

Ņemot vērā iepriekš minēto un izvērtējot lietas materiālos esošos pierādījumus, apgabaltiesa uzskata, un arī atbildētājs uz to nav norādījis, ka pieteicējam kā preču saņēmējam vajadzēja zināt, ka darījums netiek nodrošināts atbilstoši PPR norādītajam. Tāpat nav konstatējams, ka pieteicējs būtu iesaistīts nodokļu sistēmas ļaunprātīgā izmantošanā, lai gūtu fiskālas priekšrocības. Līdz ar to VID Lēmums šajā daļā nav pamatots.

II

[13] Lietā arī pastāv strīds par to, vai pieteicējs nepamatoti palielinājis saimnieciskās darbības izmaksas un līdz ar to nepamatoti samazinājis ar UIN apliekamos ienākumus par darījumiem ar SIA „Next Oil", SIA „SDS Meži Serviss", SIA „SDS Forest Team" un SIA „RM Meži". Šis secinājums pamatots ar to, ka minētie darījuma partneri nav varējuši piegādāt pieteicējam PPR norādītās preces, līdz ar to pieteicēja iesniegtie dokumenti nav uzskatāmi par darījumu attaisnojuma dokumentiem likuma „Par grāmatvedību" izpratnē, jo tie neatspoguļo darījumu patieso norisi.

[13.1] Augstākā tiesa, izskatot šo lietu kasācijas kārtībā *(sk. 2013. gada 12. jūnija sprieduma lietā Nr. SKA- 21/2013 18., 19. punktu)*, norādīja, ka ziņām par preču piegādātāju ir būtiska nozīme, pārbaudot, vai nodokļu maksātājs pareizi aprēķinājis UIN. Tikai zinot preču piegādātāju, ir iespējams pārliecināties, vai preču piegādes darījums ir noticis par attiecīgu cenu. Konstatējot, ka pavadzīmēs-rēķinos norādītā persona preces nav piegādājusi, ir pamats uzskatīt, ka konkrētais darījums nav noticis. Savukārt, secinot, ka darījums nav noticis, jāatzīst, ka darījuma rezultātā radušās izmaksas nav saistītas ar nodokļu maksātāja saimniecisko darbību (*sk., piem., Senāta 2009. gada 26. jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-235/2009 16. punktu*, *2011. gada 11. aprīļa sprieduma lietā Nr. SKA-117/2011 9. punktu*).

[13.2] Gan UIN, gan PVN aprēķinā tiek ņemti vērā vieni un tie paši attaisnojuma dokumenti (darījumu apliecinošie rēķini), uz abiem vienādi attiecas likuma „Par grāmatvedību" normas, arī 2. pants par patiesas informācijas atspoguļošanu grāmatvedībā un 7. panta pirmā daļa par ierakstu izdarīšanu grāmatvedības reģistros tikai saskaņā ar attaisnojuma dokumentiem. Abos gadījumos būtiska nozīme ir tam, vai persona darījuma rezultātā ir saņēmusi preces (pakalpojumus), ko tā izmantojusi savas saimnieciskās darbības nodrošināšanā. Nodokļu sistēmas sekmīgā funkcionēšanā un krāpniecības novēršanā nav pamata attiecībā uz katru nodokli par vieniem un tiem pašiem darījumiem piemērot atšķirīgus kritērijus, ja vien tam nav no nodokļa būtības izrietošs objektīvs pamats.

[13.3] Tādēļ Augstākās tiesas ieskatā nav pamata uz abiem minētajiem nodokļiem veidot atšķirīgu skatījumu gadījumos, ja nodokļu administrācijas konstatētie apstākļi liek apšaubīt darījuma partnera faktisko spēju nodrošināt darījumu. Tādēļ arī uz UIN aprēķinu, nosakot saimnieciskās darbības izmaksās iekļaujamos izdevumus, ir attiecināma tāda pati pieeja, kāda attīstīta Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā. Proti, ja arī nodokļu administrācijai un pēc tam arī tiesai ir pamats apšaubīt, vai pieteicēja darījumu partneris varēja izpildīt konkrēto darījumu (respektīvi, ka darījums faktiski noticis tieši ar minēto darījumu partneri), ir jānoskaidro, vai nodokļu maksātājs ir iesaistījies (vai arī apzinājies vai tam vajadzēja apzināties, ka tādējādi tas iesaistās) krāpšanā ar nodokļiem.

[14] Administratīvā procesa likuma 350. panta pirmā daļa noteic, ka tiesību normu interpretācija (tulkojums), kas izteikta kasācijas instances tiesas spriedumā, ir obligāta tiesai, kura šo lietu izskata no jauna.

[14.1] Attiecībā uz pieteicēja darījumu ar SIA „Next Oil", apgabaltiesa jau deva savu vērtējumu, līdz ar to atzīstams, ka šajā daļā VID arī nepamatoti koriģējis pieteicēja apliekamo ienākumu un nepamatoti noteicis papildus UIN.

[14.2] Savukārt attiecībā uz pieteicēja darījumiem ar SIA „SDS Meži Serviss", SIA „SDS Forest Team" un SIA „RM Serviss", ir jāpārbauda, vai pieteicējs ir zinājis (vai tam būtu jāzina), ka darījums ietilpis krāpšanā ar nodokļiem shēmā. Kā jau apgabaltiesa norādīja, tā pievienojas pirmās instances tiesas vērtējumam un secinājumiem, ka pieteicējs nezināja un nevarēja zināt par tā atsevišķu darījumu partneru prettiesiskajām darbībām.

[15] Papildus par VID apelācijas sūdzības argumentiem apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[15.1] Apgabaltiesa nepiekrīt VID norādītajam, ka tikai tāpēc, ka VID iegūtie pierādījumi attiecībā uz pieteicēja darījumiem ar iepriekš minētajiem uzņēmumiem norāda, ka uzņēmumu (pieteicēju darījumu partneru) vārdā ir veikta nelikumīga faktiskajiem apstākļiem neatbilstoša darījuma dokumentu noformēšana, tādējādi pat tad, ja pieteicējs ir saņēmis rēķinos uzrādītās preces, nav pamata atzīt, ka tās saņemtas no rēķinos uzrādītajām personām.

Kā jau apgabaltiesa norādīja, arī uz UIN aprēķinu, nosakot saimnieciskās darbības izmaksās iekļaujamos izdevumus, ir attiecināma pieeja, ka nodokļu administrācijai ir jāpierāda, ka nodokļu maksātājs ir iesaistījies (vai arī apzinājies vai tam vajadzēja apzināties, ka tādējādi tas iesaistās) krāpšanā ar nodokļiem. Apgabaltiesas ieskatā VID to nav pierādījis.

[15.2] VID uzskata, ka pieteicējam nav tiesības iekļaut saimnieciskās darbības izmaksās izdevumus par bērza finierkluču iegādi no SIA „SDS Meži Serviss". No lietas materiāliem izriet, ka darījumi ar šo uzņēmumu veikti no 2003. gada 20. oktobra līdz 2004. gada 6. oktobrim. VID neatzīst tikai pieteicēja darījumus ar SIA „SDS Meži Serviss" par laika periodu no 2004. gada jūlija līdz oktobrim.

SIA „SDS Meži Serviss" periodā no 2004. gada jūlija līdz oktobrim bija 4-5 darbinieki, tai skaitā, /pers. S/ un /pers. E/. Tāpat no lietas materiāliem izriet, ka SIA „SDS Meži Serviss" ir iegādājusies kokmateriālus un tos realizējusi. VID tikai 2006. gada 31. maijā ir piešķīris minētajam uzņēmumam fiktīva uzņēmuma pazīmi.

No lietas materiālos esošajos /pers. S/ paskaidrojumiem izriet, ka /pers. S/ apstiprinājis, ka ir pašrocīgi parakstījis preču pavadzīmes rēķinus, tomēr par minēto darījumu būtību /pers. S/ paskaidrot nevar, jo visus darījumus ar kokmateriāliem veica bijusī SIA „SDS Meži Serviss" amatpersona /pers. E/.

Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa uzskata, ka pieteicējs varēja nezināt iepriekš minētos faktus un varēja labticīgi paļauties, ka SIA „SDS Meži Serviss" veic godīgu komercdarbību. Vēl jo vairāk tāpēc, ka pieteicējam jau iepriekš bija darījumi ar šo uzņēmumu. Turklāt VID nav konstatējis, ka pieteicējs šajā gadījumā būtu iesaistījies kādā shēmā krāpšanā ar nodokļiem.

[15.3] Līdzīgus apstākļus VID konstatējis arī attiecībā uz pieteicēja darījumiem ar SIA „SDS Forest Team" un SIA „RM Serviss"

Darījumos ar SIA „SDS Forest Team" netiek atzītas kokmateriālu piegādes no šī uzņēmuma 2005. gada septembrī un oktobrī, kad uzņēmuma valdes locekle ar paraksta tiesībām bija /pers. V/, kura sniegusi paskaidrojumu, ka par uzņēmuma amatpersonu kļuvusi pēc trešās personas lūguma 2005. gada augustā. Savukārt SIA „RM Serviss" amatpersona /pers. A0/ paskaidrojumos norādījis, ka uzņēmuma darbību un vadību neoficiāli veicis /pers. H/, kurš gan nebija uzņēmuma amatpersona un arī rakstveida vienošanās ar viņu nebija noslēgta. Bijusi mutvārdu vienošanās.

Kā jau to atzina pirmās instances tiesa, pieteicējs varēja labticīgi paļauties, ka SIA „SDS Forest Team" un SIA „RM Serviss" veic komercdarbību godīgi, pieteicējs varēja nezināt par uzņēmuma amatpersonu nelikumīgu maiņu. Turklāt arī šajos gadījumos VID nav konstatējis, ka pieteicējs būtu iesaistījies kādā shēmā krāpšanā ar nodokļiem. Faktiski VID pieteicēja darījumus apstrīd tikai tāpēc, ka konstatēts, ka darījumu partneru uzņēmumos darbojušās personas, kuras noliedz saimniecisko darbību. Tādējādi preces saņēmējam faktiski tiek uzlikts vispārīgs pienākums kontrolēt darījuma partnera darbības tiesiskumu, citstarp pārbaudīt, vai tās amatpersonas nav fiktīvas. Šāds preces saņēmēja vispārīgs pienākums neizriet no tiesību normām un ir pretrunā ar vispārīgu tā aizsardzību paļauties uz slēdzamā darījuma tiesiskumu un tādējādi neitralitātes principa jēgu.

N e Lēmumā, ne apelācijas sūdzībā VID nav norādījis uz pieteicēja ļaunprātīgu rīcību, kuras rezultātā varētu tikt gūtas fiskālas priekšrocības.

[15.4] Papildus izvērtējot arī faktus, kas izriet no lietas materiāliem un ko VID neapstrīd, proti, ka uzrādītās preces ir bijušas pieteicēja rīcībā, jo tās vēlāk tika pārdotas, pieteicēja darījumu partneri ir iegādājušies kokmateriālus un varēja tos pārdot pieteicējam, pavadzīmes izsniegtas šo uzņēmumu amatpersonām, citi iepriekš veiktie darījumi ar šiem uzņēmumiem nav apšaubīti, apgabaltiesa nekonstatē pieteicēja ļaunprātīgu rīcību, lai iegūtu fiskālas priekšrocības vai izvairītos no nodokļu maksāšanas. Izskatāmajā gadījumā nav pamata atzīt, ka pieteicējs būtu iesaistījies nodokļu krāpšanas shēmā. Līdz ar to apgabaltiesa atzīst, ka VID nepamatoti konstatējis, ka pieteicējs ir palielinājis saimnieciskās darbības izmaksas un līdz ar to samazinājis ar UIN apliekamos ienākumus. Tādēļ Lēmums arī šajā daļā ir atceļams.

[16] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126. panta pirmo daļu apgabaltiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu. Pieteicējs samaksājis valsts nodevu Ls 10 par pieteikuma iesniegšanu *(lietas 1. sējums, 57. lapa)*.

Saskaņā ar *Euro* ieviešanas kārtības likuma 18. panta pirmo un otro daļu maksājumi, kas līdz *euro* ieviešanas dienai vai saskaņā ar šā likuma 17. pantu ir aprēķināti latos, konvertējami *euro*, ievērojot Padomes noteikto maiņas kursu (lata kurss attiecībā pret eiro – 0.702804) un šā likuma 6. pantā noteiktos noapaļošanas principus.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309. pantu, 126. panta pirmo daļu, 329. panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

apmierināt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „RDN" pieteikumu.

Atcelt ar tā pieņemšanas dienu Valsts ieņēmuma dienesta ģenerāldirektora 2007. gada 13. novembra lēmumu Nr. 19/40029.

Uzlikt par pienākumu Valsts ieņēmumu dienestam (reģ. Nr. 90000069281, /adrese/) atlīdzināt SIA „RDN" (reģ. 40003332918, /adrese/) tā samaksāto valsts nodevu 14,23 *euro* (Ls 10) apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente		V. Zommere
Tiesneses		S. Gintere
		M. Osmane